De Panorama
Rebellenclub
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 23 — 6 JUNI 1952

IJSCO-IJSCO

ijsco van oom ijsbeer..........

MIES D.

De gestolen kroon van koning Waldemar

Koning Waldemar van Bosrijk lag in zijn bed. Hij sliep niet, maar hij dacht heel diep na.

Hij keek naar het tafeltje naast zijn bed. Daar lag zijn gouden staf. Maar de kroon, die was weg. De prachtige koningskroon met edelstenen was de vorige dag gestolen. De kroon, waar hij zo trots op was. Zonder kroon durfde hij zich niet aan zijn onderdanen vertonen. Want dan was hij een gewone kabouter, net als de anderen.

En koning Waldemar was erg ijdel. Daarom bleef hij liever in bed liggen. Alleen in bed droeg de koning zijn kroon niet. 's Avonds

verwisselde hij die voor een slaapmuts met een gouden kwast.

Die was ook erg mooi en drukte niet zo zwaar. Maar hij kon toch ook niet met z'n slaapmuts voor de kabouters verschijnen. Ze zouden hem uitlachen.

Buiten begonnen de vogels te fluiten.

Nu waren de andere kabouters al hun boterham aan 't eten. Daarna wachtten ze op de koning, die het werk voor de dag zou verdelen. Maar Waldemar verscheen niet.

Kabouter Kwibus ging eens kijken en nam een kopje thee voor de koning mee. Misschien was hij ziek van verdriet om de gestolen kroon.

„De koning wil niet eten of drinken, voor zijn kroon terug is," vertelde hij. „En jullie moeten allemaal gaan zoeken. Wie de kroon vindt of een spoor er van, zal onderkoning worden. Hij mag dan een zilveren kroon dragen en een slaapmuts met zilveren kwast. Dit zegt de koning."

De kabouters waren er stil van. Ze hielden van hun koning. Hij was heel goed en zorgzaam. Alleen.... hij was erg ijdel. Kwibus nam nu de taak van de koning over en verdeelde het werk. Hij stuurde iedere kabouter in 'n andere richting om te zoeken. Kabouter Parelgrijs, die niet meer heel goed zien kon, werd met een boodschap uitgestuurd. Hij moest naar koningin Erica van Heideland om het nieuws te vertellen. Heideland grensde aan Bosrijk, maar 't was een heel eind lopen. Daarom nam Parelgrijs een boterhammetje mee voor onderweg. Zo gingen allen op pad.

Alleen Kwibus bleef thuis om de koning op te passen en voor het eten te zorgen. Toen allen vertrokken waren, ging Kwibus nog eens naar de koning. Nog steeds lag Waldemar in zijn bed met diepe rimpels in zijn voorhoofd.

„Wilt u mij misschien nog eens vertellen, sire, hoe het precies gebeurd is?" vroeg Kwibus.

Waldemar zuchtte diep.

„Ik wandelde door het bos. Daar zag ik opeens tussen het mos een vreemde paddenstoel. Je weet, Kwibus, dat ik alle paddenstoelen ken, die in Bosrijk groeien. Ik bukte mij dus om te onderzoeken, wat dat was. Toen viel de kroon van mijn hoofd. Ik raapte ze niet aanstonds op, maar bekeek eerst de vreemde paddenstoel. Toen ik de kroon weer wilde opzetten, was die nergens meer te zien."

Weer zuchtte de koning.

„Hebt u ook niets gehoord, sire?" vroeg Kwibus.

„Neen," antwoordde de koning, „helemaal niets."

„Zou 't een mens geweest zijn? Mensen zijn dol op goud en edelstenen heb ik gehoord."

„Neen, dat kan niet," zei Waldemar. „Mensen zijn heel groot. Die had ik vast moeten zien of horen. En dan hadden we toch voetstappen gezien in het mos."

Neen, een mens kon het niet gedaan hebben. Maar wie dan? Nu had ook Kwibus diepe rimpels in zijn voorhoofd. Van het denken. En heel de dag bleef hij er over nadenken. Vreemd; geen geluid, geen sporen in het mos, heel vreemd! Maar nu moest hij voor het eten gaan zorgen. De kabouters zouden honger hebben, als ze thuiskwamen. Vlug naar de keuken dus om een stevig maal klaar te maken.

Heel bedrukt kwamen de dwergen thuis. Niemand had ook maar een spoor van de gouden kroon gevonden.

Toen ze de lekkere maaltijd van Kwibus op hadden gingen ze met nieuwe moed aan 't werk. Maar alles was vergeefs! 's Avonds keerden allen ontmoedigd terug. 't Leek wel toverij! De koning had heel de dag niet gegeten of gedronken. Kwibus bracht hem een glas wijn, maar kwam er weer mee terug. Waldemar weigerde beslist. Eindelijk kwam Parelgrijs terug van de verre tocht. Hij mocht bij de koning op de kamer komen.

„Koningin Erica stuurt u een potje van haar fijnste honing. Zij heeft alle bijtjes van Heideland uitgestuurd om te zoeken naar de kroon."

Parelgrijs zette het potje honing op het tafeltje. Hij boog en vertrok.

Maar de koning raakte de honing niet aan. Hij had er wel zin in. De honing van koningin Erica kende hij wel. Dat was een lekkernij. Maar eerst moest hij de kroon terug hebben!

's Avonds gingen de kabouters doodmoe naar bed. De volgende morgen moesten ze weer vroeg uit de veren. De koning bleef weer liggen. Hij voelde zich nu ook te slap om op te staan. O, wat rook die koffie lekker. En daar kwam Kwibus hem ook nog een kop

brengen! Maar nog schudde Waldemar's hoofd: neen!

„Sire," sprak Kwibus, „mag ik vandaag mee gaan zoeken? Dan kan Parelgrijs hier blijven."

De koning knikte toestemmend.

Kwibus was blij, dat hij mee mocht. Nog steeds dacht hij aan het verhaal van de koning.

„Geen geluid, geen sporen," zei hij bij zichzelf. En dat herhaalde hij telkens weer. „Geen geluid, geen sporen."

't Moet dus uit de lucht gekomen zijn, wist hij opeens. Alle kabouters liepen met gebogen hoofd te zoeken. Alleen Kwibus liep met z'n neus in de lucht.

„Kijk, die malle Kwibus!"

Hoor, nu begon hij ook nog te zingen! Dat was toch al te gek! Maar na een poos zongen ook de anderen. Zo hielden ze de moed er in.

Opeens stond Kwibus stil. Hier was ongeveer de plek, waar het ongeluk gebeurd was. Ja, hier groeiden die vreemde paddenstoelen. Onder hoge bomen stonden ze. Kwibus tuurde omhoog. Daar zag hij iets blinken, hoog tussen de takken. De zon scheen er juist op. Dat was de gouden koningskroon van koning Waldemar. De kabouter sprong van plezier.

„Maar o, hoe kom ik er bij?" dacht Kwibus. De kroon hing heel hoog aan een tak. Hoe kon zo'n kleine kabouter daar nu bij? Weer verschenen de diepe rimpels in Kwibus' voorhoofd. Hij dacht weer diep na.

Een ladder? Zo'n lange hadden ze niet. En wie van het kaboutervolkje zou er dan nog zo hoog op durven klimmen?

„Ha!" lachte hij opeens. Zo vlug hij op z'n korte beentjes kon, liep hij naar huis terug. Parelgrijs kwam hem verheugd tegen: „De koning heeft gegeten. De honing van koningin Erica! Die honing was hem nu meer waard dan zijn gouden kroon!"

Waldemar dronk juist een kop koffie, toen Kwibus binnenkwam. Hij was weer opgewekt, na 't heerlijke maal.

„Sire, ik heb goed nieuws," zei Kwibus.

„En ik heb fijn gegeten, Kwibus. Wat heeft die koningin Erica 'n fijne honing! En wat was ik een dwaas!" zei de koning.

„Over een half uur krijgt u uw kroon terug!" beloofde Kwibus en weg was hij. In de keuken nam hij 'n stuk brood.

Daar maakte hij kruimels van. Die strooide hij buiten, terwijl hij een wijsje floot. Aanstonds kwam er een merel aanvliegen. Die kreeg iedere dag kruimels van Kwibus.

„Lieve merel, wil je mij helpen?"

„Natuurlijk, beste Kwibus," antwoordde de merel.

„Ga dan op mijn schouder zitten en kom mee."

Dat deed de merel. Zo gingen ze samen naar de boom, waarin de kroon hing.

„Zie je dat blinkende ding aan die tak? Dat is de kroon van koning Waldemar. Wil jij die er uit halen, mereltjelief?"

De merel was al in de boom en kwam met de kroon terug. Samen gingen ze nu naar Waldemar. Maar onderweg vroeg Kwibus hoe die kroon toch in die boom zou zijn gekomen.

„Wel," zei de merel, „dat kan ik je vertellen. Hier in 't bos woont een ekster. Een echte dief, hoor! Hij steelt alles wat blinkt. Hij vond die kroon natuurlijk heel erg mooi. En toen hij de kans kreeg, heeft hij die gepikt! Op weg naar het nest is de kroon uit zijn bek gevallen en aan een tak blijven haken. Ik weet dit van de specht. Die heeft het gezien."

Koning Waldemar kreeg zijn kroon terug en de kabouters vierden feest. Koningin Erica van Heideland was er ook in een paars zijden kleed. Zij zat naast koning

Waldemar van Bosrijk. Die droeg op het feest zijn gouden kroon. Maar daarna droeg hij altijd een gewone kaboutermuts. En niemand lachte er om. Alleen bij plechtige gelegenheden kwam de kroon nog voor de dag! Waldemar was van zijn ijdelheid genezen.

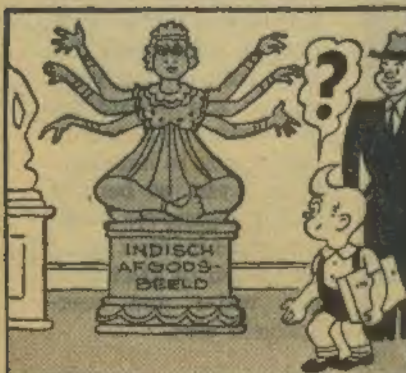
En de zilveren kroon voor Kwibus? Die had hij toch eerlijk verdiend. Toen de koning hem de kroon wilde opzetten, bedankte Kwibus.

„Neen, sire, ik dank u wel," sprak hij. „Ik draag liever een puntmuts. En de slaapmuts met de zilveren kwast weigerde hij ook.

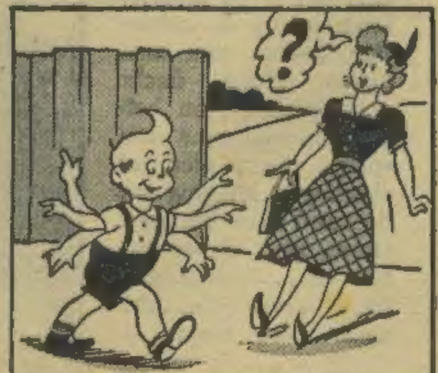
„Die kwast kriebelt me als ik slaap," zei hij.

Die malle Kwibus! ANDREA

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Vlooienspel

Marietje had uit school vandaan
Alleen „dag moe" gezegd.
En was daarna opvallend stil.
Ze had niet uitgelegd

Wat of ze in de kleuterschool
Geleerd had en gedaan;
Ze zat stil, tot moeder vroeg:
„Maar, kind, wat scheelt er aan?"

„O, moe, 'k heb vlooien meegebracht!"
Moe schrok van dat bericht.
„Heus waar, ze zitten in mijn kous!"
Zus zag aan moe's gezicht,

Dat die 't verkeerd begrepen had
En schoot toen in een lach;
Ze haalde uit haar kous meteen
Twaalf vlooien voor de dag.

Het waren schijfjes, plat en rond,
Vier rood, vier geel, vier blauw.
Marietje had vanzelf verwacht,
Dat moe nu lachen zou.

Maar moe keek ernstig: „Lieve kind,
Weet juffrouw daar wel van,
Dat jij die mee naar huis toe neemt?
Ik snap niet, hoe dat kan!"

„Och, moe, ik vond ze toch zo mooi,
Op school zijn er veel meer.
Ik wou er thuis mee spelen gaan,
't Is heus maar voor één keer!"

De and're dag bracht moeder zelf
Haar kind naar 't schoolgebouw ....
Ze moest beloven dat ze nooit
Meer speelgoed lenen zou.

Maar, toen Marietje jarig was,
Kreeg zij, dat raadt u wel,
Van moe veel schijfjes, plat en rond,
Haar eigen vlooienspel.

C. VAN B.

Leerrijke Lessen

Er was eens een ijdeltuit, die alle spiegels opkocht, welke hij maar kon bemachtigen. Er moest er toch een zijn, zo meende hij, die precies weergaf, hoe knap hij was. Helaas: er was geen enkele spiegel, die hem voldeed, want het beeld, dat ze lieten zien, als hij er voor stond, beviel hem niet. Hij was immers veel en veel knapper. Woedend liep hij zijn huis uit en zwierf door de natuur, totdat hij eindelijk aan een kristalheldere beek kwam. Het water was zo helder, dat je de kleinste steentjes op de zanderige bodem kon zien liggen. Haha, dacht onze ijdeltuit, nu heb ik eindelijk eens een spiegel, die me niets zal voorliegen. Hij ging aan de rand van de beek zitten, keek in het water en.... werd een tikje bleek om zijn neus. Nee maar.... was hij dat werkelijk? Die pukkels in zijn gezicht, dat litteken op zijn voorhoofd enne.... dat kon toch niet?

DE MAN EN DE SPIEGELS

Maar het was zo. Zijn woede kende geen grenzen, maar hoe woedender hij werd en hoe meer zijn gezicht vertrok, hoe lelijker ook het beeld werd, dat de heldere vloed weerkaatste.

Een aartsdomme ijdeltuit! Hij had toch kunnen weten, dat de spiegels of het water alleen konden weergeven wat er werkelijk was? Is het niet altijd zo geweest, dat wie een vriendelijk gelaat zet, ook een vriendelijk kijkend iemand in de spiegel zal zien en dat wie een pruillipje maakt, ook niets anders in de spiegel kan verwachten? Wil je in dat spiegeltje aan de wand een jongen of een meisje zien, dat je uitstekend bevalt, zorg er dan voor, dat je zelf vriendelijk en beminnelijk wordt, dat je ook in het dagelijkse leven zo bent of wordt tegenover iedereen, zoals je jezelf graag in spiegel of kristalhelder water zou weerspiegeld zien.

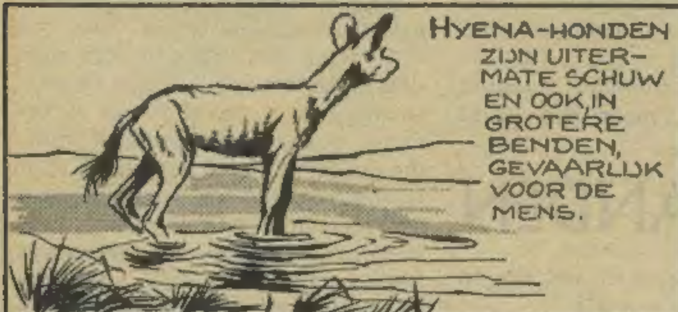
ONZE WONDERE WERELD

IN AFRIKA'S JACHTVELDEN

WIE DE KANS HEEFT DOOR DE GEHEIMZINNIGE UITGESTREKTHEID VAN HET OERWOUD TE ZWERVEN, ZAL OP ZIJN TOCHT MENIG ZELDZAAM DIER ONTMOETEN.

BAVIANEN
BIJ DE DRINKPLAATS. WANTROUWEND HEBBEN ZE RONDGENEUSD, MAAR ALS ALLES VEILIG LIJKT, WORDT ER LEKKER GESTOEID.

HYENA-HONDEN
ZIJN UITERMATE SCHUW EN OOK, IN GROTERE BENDEN, GEVAARLIJK VOOR DE MENS.

ZEBRA'S LIJKEN EEN TIKJE OP SIERLIJKE PONNIES; ER ZIJN ER MET FIJNE EN OOK MET GROVE STREPEN.

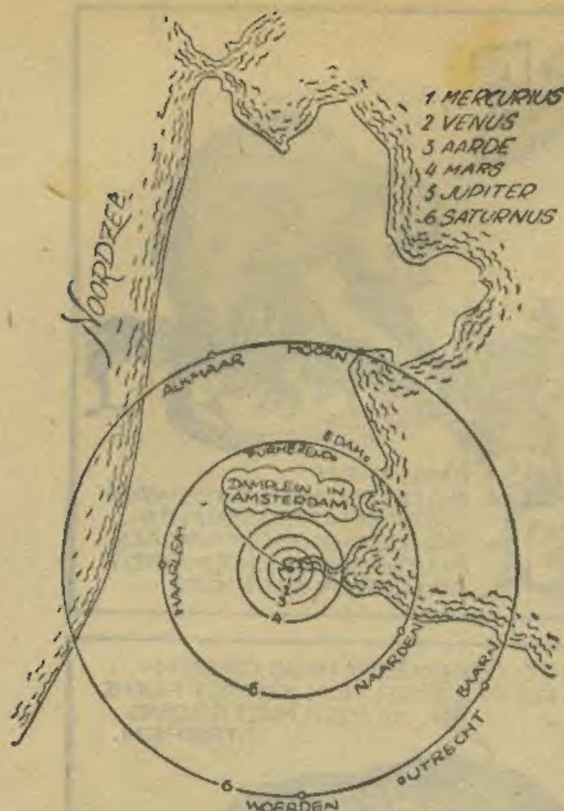
NEUSHOORNS
ZIEN NIET ZO BEST VAN VER, MAAR KUNNEN EEN VERBAZENDE SNELHEID ONTWIKKELEN.

HET WRATZWIJN IS EEN LELIJK EN STOM DIER. OP ZIJN RUG ZITTEN ALTIJD BUFFELPIKKERS, VOGELTJES DIE DE HUID SCHOONMAKEN.

RADCLIFF-BUFFELS
ZIJN OERSTERKE DIEREN. PROBEER DUS MAAR NIET ZO'N DRAVENDE KUDDE IN DE WEG TE STAAN.

GETALLEN EN AFSTANDEN

Een millioen. Een milliard.... Dat zijn grote getallen. Inderdaad. Maar hoe groot? Er was eens een boer, die aan het praten was over een andere boer, die een hoeve had gekocht. „Hij moet onnoemelijk rijk zijn," vertelde die eerste boer, „want hij moet wel een boel millioenen hebben."

„Nou, nou," zei de man, die naar hem luisterde „zo'n vaart zal 't wel niet lopen. Als hij een ton of vier heeft...."

„Hemeltje nee," schrok de boer, „zóveel heeft hij vast niet."

Het is voor velen niet makkelijk om zich precies voor te stellen, wat een millioen of een milliard betekent. Het wordt echter beter, wanneer we trachten ons dit aanschouwelijk voor te stellen. Laten we bijvoorbeeld eens aannemen, dat twaalf zandkorrels, naast elkaar gelegd, precies een lengte van één centimeter vormen. Dan gaan er dus 1200 in een meter, 120.000 in honderd meter en 1.200.000 in een kilometer. Dat wil dus zeggen, dat een millioen zandkorrels, naast elkaar gelegd, een lijn vormen, die men, als men flink doorstapt, in acht minuten tijd zou kunnen aftippelen. Terwijl een milliard van die zandkorrels, ook in een rij gelegd, een wandeltocht van tweeëntwintig *dagen* zouden eisen, als men elke dag zes uur wandelde. Dat is het verschil tussen een millioen en een milliard.

Ook afstanden zijn merkwaardige dingen. Vooral wanneer men komt op het terrein van ons zonnestelsel. Laten we eens kijken, hoe het er zou uitzien bij een min of meer aanschouwelijke voorstelling van zaken.

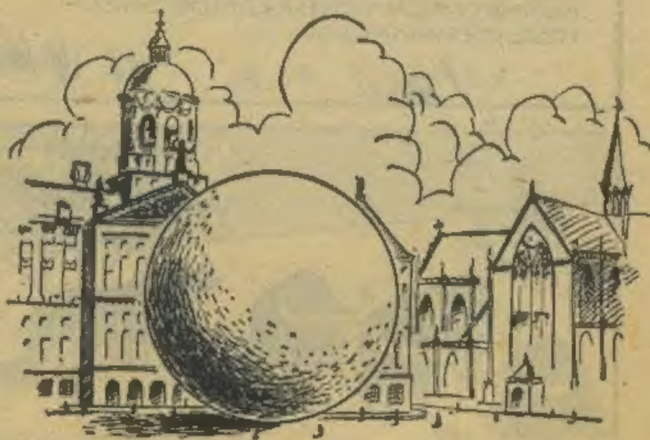
Laten we ons de zon eens voorstellen ter grootte van een ballon, met een doorsnee van dertig meter. Die ballon zetten we midden op het Damplein in Amsterdam. Je hebt allemaal gehoord, dat er om die zon verschillende planeten draaien, maar hoe groot zouden die planeten nu wel zijn en hoe ver van die zon af?

Daar heb je eerst Mercurius. Die zou dan een bal zijn van 11.5 cm doorsnee en we zouden hem op anderhalve kilometer afstand van de Dam moeten leggen, waarbij hij zijn baan in 88 dagen rond de zon zou afleggen. De planeet Venus zou 28 cm halen op 2½ kilometer van het Damplein en ze zou 225 dagen nodig hebben om de cirkel rond de zon vol te maken. En ons aardbolletje?

Dat zou een doorsnee hebben van 29¾ cm; het zou op 3½ kilometer van de zon liggen en 365 dagen nodig hebben om er omheen te cirkelen. Op 5½ kilometer van het Damplein vinden we de planeet Mars met 'n doorsnee van 16 cm en een omlooptijd van 687 dagen; de planeet Jupiter, met een doorsnee van 3½ meter, vinden we op 18½ kilometer afstand van de Dam. De overige planeten liggen nog heel wat verder. Wanneer we ons wenden tot Jupiter, dan zien we, dat de cirkel van die planeet loopt over Haarlem, tussen Purmerend en Edam, over Naarden en dwars door de Haarlemmermeer. Saturnus gaat over Hoorn door de Zuiderzee of wat er van over is, over Baarn, rakelings langs Utrecht door Woerden en Warmond, deels over de Noordzee en tenslotte over Egmond en Alkmaar.

Uit die verhoudingen blijkt wel met welke reusachtige afstanden wij te maken hebben, zodra we tot de werkelijke cijfers komen.

Maar om even terug te komen op ons millioen, hier volgt nog een voorbeeld, dat het begrijpen en overzien gemakkelijker maakt. Stel je eens een kist voor, die één meter hoog, één meter breed en één meter diep is, dan kan men daarin precies een millioen dobbelsteentjes van een kubieke centimeter pakken. En wanneer jullie die dobbelsteentjes vervangen door hopjes van dezelfde grootte, krijgen we meteen een interessant probleem. Hoelang zou die voorraad hopjes voldoende zijn voor een jongen met een sterke maag? Wanneer hij er elke dag tien van oppeuzelt, heeft hij genoeg voor 275 jaar en 11 maanden. Wil hij ze op hebben voordat hij doodgaat — laten we zeggen op zeventigjarige leeftijd — dan zal hij er toch 39 per dag moeten eten. Brr.... de eerste dagen zou het misschien wel lukken, maar stel je voor, zeventig jaar lang, elke dag 39 van die dingen slikken.... nee, dat millioen zou jullie vast en zeker wel wat te machtig worden.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

De kinderen gaapten van het bord naar de meester en van de meester naar het bord. Ze konden er geen touw aan vastknopen. Het leek ook al te gek, die vijf lettergrepen. Wat voor grappigs kon meester Dierx daar nu mee bedoelen?

Meester liet hen niet lang in het onzekere. „Nee, hoor, het is geen raadseltje. We hebben nu al zoveel namen behandeld; ik

RA, RE, RI, RO, RU

zou wel eens willen weten, of een van jullie vijf voornamen kan bedenken, die onderscheidenlijk met ra, re, ri, ro en ru beginnen. Kom jij maar eens voor het bord, Kees, en probeer het maar eens."

Een beetje bedremmeld kwam Kees de bank uit; maar zijn gezicht klaarde op, toen hij bedacht, dat hij voor de ra en de re al een naam wist. Hij kon dus dadelijk al beginnen met schrijven. Misschien viel hem onderhand nog wel een of andere naam in.

En ja hoor, Kees bracht het er helemaal niet slecht af. Achtereenvolgens vulde hij in: Radboud, Rembrand, Richard, Robert, Rudolf.

„Dat is knap, Kees," prees meester. „Ga nu maar naar je plaats terug. Of, wacht even. Eerst mag je nog zeggen, of je van een van die namen de betekenis ook weet."

„Van Rembrand wel, meester; dat hebt u al eens verteld; dat betekent: beroemd in raad, een licht in de raadsvergadering."

„Goed onthouden, Kees! De betekenis van de overige namen zal ik zelf maar zeggen. Als jullie een lijstje hadden gemaakt van alle namen, die we tot dusver behandeld hebben, dan zouden jullie er al heel wat moeten kennen.

Radboud, wil zeggen: onversaagd in raad; Richard: zeer krachtig, sterk door macht; Robert: schitterend door roem; Rudolf: roemrijke wolf (beschermer). Het zijn weer alle oud-Germaanse namen, die voor de eerste dragers er van een zinvolle betekenis hadden en die tegenwoordig nog alleen aan de kinderen worden gegeven, omdat vader of grootvader of een oom zo heet en omdat ze wel mooi klinken. Om de betekenis bekommert men zich, jammer genoeg, zelden meer."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

DE GORDIJNEN GAAN NEER

Zodra iemand gestorven was werden een of meer buitenluiken van het sterfhuis en van de huizen der bloedverwanten en buren uit hun hengsels gelicht en op de grond gezet en ze bleven er staan tot de dag na de begrafenis. Waren er geen luiken, dan liet men de gordijnen neer.

Wat betekende dat uitlichten en op de grond zetten der luiken?

Het was een zeer oud gebruik. Sommigen beweren, dat onze voorouders zulks deden om ze als verweermiddelen te gebruiken tegen de boze geesten, indien zulke geesten het in de zin mochten krijgen het lijk mee te voeren. Natuurlijk was dit bijgeloof. Het was trouwens niet de enige plechtigheid. Op de dag voor en in de ochtend van de begrafenis volgden de meesten nog het gebruik de dode te „beluiden" en aan de Waalkant werd dit, zolang de dode boven aarde stond, iedere morgen van elf tot twaalf gedaan. Bij de lijkstoet ging de veldwachter voorop. Bij de ingang van het kerkhof stond de armmeester, die zwijgend ieder de armenzak voorhield. Zodra het lijk in de kuil was neergelaten, verwisselde de lijkbezorger zijn rol tegen die van doodgraver en vervolgens hield hij een korte toespraak, die gewoonlijk hierop neerkwam: de fermilie en vrinden worden bedankt voor de leste eer, die ze den overledene hebben aongedaon en ze worden verzocht mee naor het sterfhuis te gaon.

Daar werden ze dan op koffie en brood en vervolgens op een borrel onthaald. Werd de lijkbezorger niet uitgenodigd om naar het sterfhuis terug te gaan, dan wijzigde hij zijn toespraak in dezer voege: de bloedverwanten en vrinden worden bedankt voor de leste eer, die ze den dode hebben aongedaon en ze worden verzocht.... ieder naor.... zen age huske te gaon.

Dit laatste zei hij dan heel langzaam en op treurige toon, want het beviel hem helemaal niet.

Bas en Bes

Bas en Bes zien Stekel tussen de menigte naar hen toekomen.

De wonderlijke avonturen van BARON VAN MUNCHHAUSEN

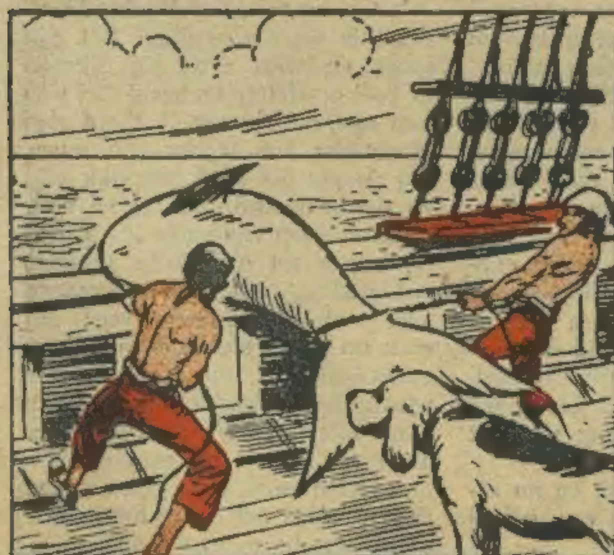
Niemand zal er verwonderd over zijn, dat de baron ook een bijzondere hond had. We weten allemaal wel heel merkwaardige dingen van onze hond te vertellen, maar de hond van de baron spant toch de kroon. Het was een pointer, die Tree heette. Een pointer wordt bij de jacht gebruikt; 't is een zogenaamde staande hond, die bij door hem opgespoord wild onbeweeglijk blijft staan.

33 Eens nam de baron de hond mee op reis. Terwijl ze op zee waren bleef Tree een keer opeens stokstijf staan met zijn neus naar het achterschip. De baron zei, dat ze dicht bij land moesten zijn, daar Tree de lucht van wild had gekregen. De kapitein lachte en zei, dat ze wel vijfhonderd kilometer van land verwijderd waren. De baron, die op Tree's neus vertrouwde, wilde om wel duizend gulden wedden, dat ze binnen een half uur jachtgevogelte zouden zien.

34 De kapitein dacht, dat de baron ziek was en liet de dokter komen om zijn pols te voelen. De twee mannen gingen wat opzij staan en de baron hoorde de kapitein tegen de dokter zeggen: „'t Is niet pluis in zijn bovenkamer; ik kan met goed fatsoen de weddenschap niet aannemen." De dokter antwoordde: „Hij mankeert niets, maar hij vertrouwt meer op het reukorgaan van zijn hond dan op de mening van de officieren. Hij zal beslist verliezen."

35 „Die weddenschap zou van mijn kant niet eerlijk zijn," vervolgde de kapitein. „Intussen zal ik er toch op ingaan en hem later het geld teruggeven." De kapitein ging naar de baron terug en aanvaardde de weddenschap. Al die tijd was Tree stokstijf blijven staan. Enkele matrozen harpoeneerden op dat ogenblik een buitengewoon grote haai, die ze aan boord hesen voor de olie.

36 „En zie," vervolgde de baron, „ze vonden niet minder dan zes koppels levende patrijzen in de maag van de haai! Geen wonder, dat Tree zich niet verroerd had! Een van de hennen zat op vier eieren en een vijfde kwam juist uit, toen de haai werd opengesneden," verklaarde de baron. Hij zei nog, dat ze zich van vier van de hennen meester wisten te maken en die zorgden voor kostelijke eieren.

MOEKTADIR EN DE TOVERSPIEGEL

OOSTERS VERHAAL DOOR J. TOEBOSCH

In een stad in het Oosten woonde een rijk koopman, die maar één zoon had. Moektadir, zo heette die zoon, was vriendelijk en goedhartig, maar moest niets van werken hebben en deed niets liever dan uitgaan en pret maken.

Daar stierf zijn vader en nu was hij eigenaar van een welbeklante zaak en een groot vermogen. 't Verveelde Moektadir al gauw, in de winkel te staan; daarom deed hij de zaak voordelig van de hand en leefde van nu af alleen voor zijn pleizier. 't Lekkerste eten en drinken was niet goed genoeg; 't ene feestje volgde op 't andere en altijd was hij even royaal. 't Is te begrijpen, dat hij een menigte vrienden kreeg, die er op uit waren, op zijn zak te leven. Wanneer een van hen geldgebrek had, was Moektadir altijd bereid te helpen. Ze waren daar o, zo dankbaar voor en verzekerden dikwijls, dat ze niets liever wensten dan hem ook eens van dienst te kunnen zijn. Maar teruggeven was iets, waar gewoonlijk niets van kwam.

In dezelfde stad woonde een man, die door zijn wijsheid en buitengewone geleerdheid beroemd was. Sirach, zo heette hij, woonde met een oude dienaar in een mooi huis, had met bijna niemand omgang en leefde alleen voor zijn studie.

Men vertelde van hem, dat hij zeer bekwaam in de toverkunst was en de toekomst kon voorspellen.

Moektadir wist, dat Sirach met zijn vader bevriend was geweest en op een goede dag kreeg hij 't in zijn hoofd de wijze man een bezoek te brengen en eens te horen, wat hij te vertellen had. Hij ging dus naar diens woning en werd in een grote kamer gelaten, waar 't er vreemd uitzag. 't Plafond was geheel met wonderlijke figuren beschilderd en aan de wanden stonden grote kasten met boeken, die honderden jaren oud schenen. Op planken stonden talloze flessen en potjes en instrumenten en op kleine tafeltjes planten en opgezette dieren, die Moektadir nog nooit gezien had. In een hoek van het vertrek hing een grote spiegel, waaromheen spreuken in een vreemde taal.

Sirach zat aan een tafel en was bezig met het bestuderen van een vel perkament, dat met allerlei geheimzinnige tekens beschreven was.

„Wel, Moektadir," zei hij, „wat is de reden van uw bezoek?"

„Sirach," antwoordde Moektadir, „ik wilde u verzoeken, mij de toekomst te voorspellen. Men vertelt, dat ge daarin zeer bedreven zijt."

„Ik zal aan uw wens voldoen," zei Sirach, „en verzoek u daarom voor deze spiegel te gaan staan."

Moektadir deed dit, Sirach mompelde een toverspreuk en nu vertoonde zich een vrolijk schouwspel.

In een prachtige zaal zaten Moektadir en zijn beste vrienden. Bedienden gingen af en aan met grote schalen met uitgezochte spijzen en dranken. Er werd gezongen en muziek gemaakt. Een van de gasten stond op en hield een toespraak; toen hij deze beëindigd had, juichten de anderen en huldigden Moektadir als de koning van het feest.

Maar dit ging voorbij en nu zagen ze in de spiegel een geheel ander toneel.

Voor de woning van Moektadir stonden een menigte mensen; de meubelen werden naar buiten gedragen; de kadi en enige gerechtsdienaars kwamen en alles werd in het openbaar verkocht. Daarna ging Moektadir rond bij zijn vrienden en vroeg om hulp. Maar de een haalde de schouders op; de ander lachte hem uit; de derde wees hem bars af.

En eindelijk zat Moektadir op een armoedig zolderkamertje, geheel alleen.

Ook dit ging voorbij en nu zei Sirach: „Moektadir, ik heb u laten zien, hoe het tegenwoordig bij u is en wat er gebeuren zal, als ge zo doorgaat. 't Staat nu verder aan u!"

Toen Moektadir even later naar huis terugging, was hij niet zeer opgewekt. Neen, op de duur kon het zo niet gaan; 't was nodig, dat hij van levenswijze veranderde. En dat zou hij ook doen. Enige dagen ging hij dus niet uit. Maar toen kwamen een paar vrienden hem opzoeken en toen hij hun nu vertelde, wat hij bij Sirach gezien had, lachten ze hem uit en vroegen, of hij zo onnozel was zich door toverkunstjes bang te laten maken. Hij was immers rijk, waarom zou hij 't er dus niet van nemen? En daarbij, als hij ooit in nood zou raken (wat zeker niet gebeuren zou), waren zijn vrienden er ook nog.

't Gevolg was, dat Moektadir op dezelfde wijze voortging. Met zijn jonge vrienden zette hij dikwijls de boel op stelten en het dolste was hun niet dol genoeg. 't Werd met Moektadir hoe langer hoe erger. Hij gooide het geld letterlijk weg en de hele stad praatte er van.

Na verloop van enige tijd kwam hij echter tot de minder prettige ontdekking, dat zijn vermogen heel wat verminderd was. Hij stak nu grote sommen in allerlei ondernemingen, die hem als zeer winstgevend waren voorgesteld, maar allemaal op niets uitliepen. Tenslotte leende hij geld op zijn huis en inboedel, maar ook dit geld ging dezelfde weg op als het andere en nu was hij opeens doodarm.

En nu ging 't verder, zoals hij in de spiegel gezien had. Zijn bezittingen werden gerechtelijk verkocht, de opbrengst was nauwelijks voldoende om al zijn schulden te betalen en toen hij zich daarna tot zijn vrienden wendde, werd hij

overal afgewezen en vond nergens hulp!

Helemaal terneergeslagen zat hij op het zolderkamertje, dat thans zijn verblijf was. Dat was dus de dank voor alles, wat hij voor zijn vrienden gedaan had. Wat hadden ze hem vroeger gevierd en nu lieten ze hem in de steek. Maar wat moest hij nu doen.....? Daar viel hem iets in. Als hij eens naar Sirach ging. Misschien kon die wijze man hem helpen.... Ja, hij zou hem eens opzoeken....

De volgende dag ging hij dus naar Sirach, trof hem weer in zijn werkkamer en vertelde hem, hoe het met hem gesteld was.

„Ja, dat is treurig genoeg," zei Sirach, toen hij alles gehoord had. „Maar 't is je eigen schuld. De spiegel had je gewaarschuwd. En wat wenst ge nu van mij?"

„Ik wilde u om raad vragen."

„Doe als de andere mensen en probeer met werken aan de kost te komen. Dat is de enige raad, die ik je geven kan."

Daarna kon Moektadir gaan. Hij trachtte nu een betrekking te vinden. Maar zo gemakkelijk, als hij gedacht had, ging dat niet. Van iemand, die zijn vermogen verkwist en alleen voor zijn pleizier geleefd had, moest men niets hebben. Eerst na dagenlang zoeken en nadat hij zijn laatste penning uitgegeven had, vond hij een koopman, die zijn vader goed gekend had en hem uit medelijden een plaatsje in zijn winkel gaf.

Van nu af moest Moektadir van de morgen tot de ávond flink werken. Dat viel hem in 't eerst erg hard, maar hij zag in, dat het moest, wilde hij leven. Hij schikte er zich dus in en nu kreeg hij langzamerhand pleizier in zijn werk. Dat beviel zijn baas en hij verhoogde daarna al gauw zijn loon. En nu Moektadir het zelf verdienen moest, leerde hij de waarde van het geld kennen en werd spaarzaam.

Een paar jaren waren zo verstreken. Moektadir was in die tijd een heel ander mens geworden en had zelfs al een aardig sommetje bespaard. Naar zijn vroegere tijd van nietsdoen en pleizier maken verlangde hij niet meer terug.

Daar kreeg hij op een goede dag de boodschap, dat Sirach hem wenste te spreken. Wat zou die mij nog te zeggen hebben? dacht hij, maar ging er heen. Hij werd door de wijze man zeer vriendelijk ontvangen.

„Moektadir," zei Sirach, „ik weet, dat ge geheel ten goede veranderd zijt. Daarom zal nu ook verandering komen in uw lot." Hij bracht hem voor de spiegel, mompelde een toverspreuk en voor de derde keer vertoonde zich voor Moektadir's ogen een vreemd toneel. Hij stond in de winkel, die vroeger zijn eigendom was geweest. Voortdurend kwamen en gingen klanten, die door de vriendelijke bedienden vlug en netjes geholpen werden. De waren vlogen als het ware weg, maar een paar pakhuisknechten brachten steeds nieuwe voorraad aan. Toen verdween weer alles.

„En nu," zei Sirach, „de verklaring. De man, die indertijd uw winkel heeft gekocht, heeft hem door slecht beheer laten verlopen. Onlangs is hij gestorven en zijn erfgenaam, die zeer rijk is, heeft geen zin de zaak voort te zetten en wil ze van de hand doen. Ik heb met hem gesproken; hij wil ze voor een schappelijke prijs verkopen. Het daarvoor nodige geld zal ik u tegen matige interest lenen. Wanneer ge dan de zaak goed beheert en flink werkt, kunt ge gemakkelijk aan uw verplichting tegenover mij voldoen. Ge vindt dat immers goed?"

Of Moektadir het goed vond! Hij wist niet, hoe Sirach te danken. Hij begreep nu, waarom deze hem niet vroeger geholpen had: de wijze man had hem eerst willen leren zelf zijn kost te verdienen.

Kort daarop vestigde hij zich in de winkel en dank zij zijn ijver, spaarzaamheid en geschiktheid was deze weldra weer even bloeiend als in de tijd, dat zijn vader hem bestuurde.

De kleine knutselaar

E
2×

H
6×

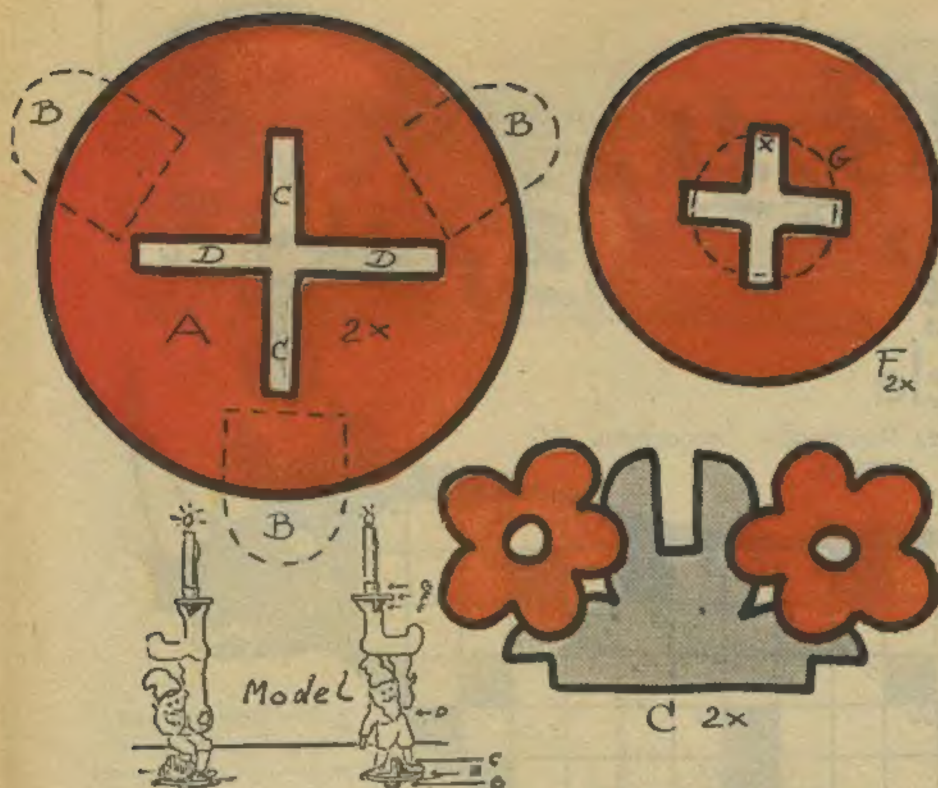
G

G
2×

DUN BLIK

D

D

Een stel leuke houten KANDELAARS

Neem hiervoor triplex van 4 tot 5 mm dikte. Neem nu met carbonpapier de tekeningen over op het hout.

Onder elk stukje A lijm je drie stukjes B, zoals de stippellijntjes aangeven.

Van figuur C zagen we 2 stuks.

Bevestig met lijm fig. C in een der gleuven van A en daarna fig. D er overheen, weer in een andere gleuf. Zie hiervoor model.

Nu staat het hele geval al rechtop.

Lijm nu E dwars in de bovenste inkeping van D en daarna over E en D heen nog eens het stukje F.

Van dun blik knippen we twee stukjes G en buigen ze mooi rond.

De uitstekende punt duwen we, daar waar in tekening F het kruisje staat, in het lijmgleufje, waardoor het blikken randje, waarin de kaars gestoken moet worden, vast blijft zitten.

Nu nog afschilderen.

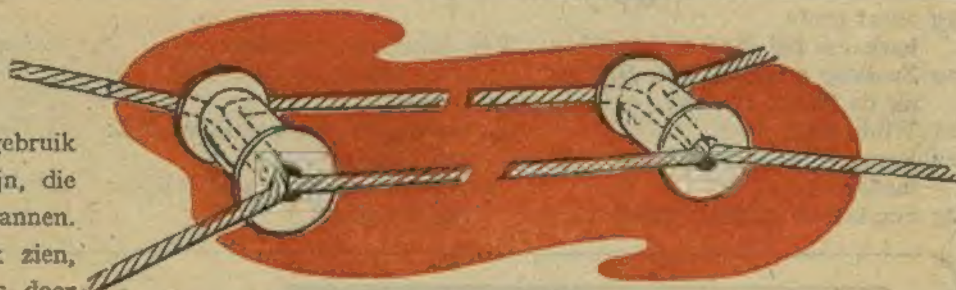
Maak eerst met Oost-Indische inkt de lijnen der kabouterfiguren goed zwart, zowel aan vooras achterkant.

Schilder dan de bloempjes van C, het L-vormig bovenstuk van D en de mutsen en kousen der kabouters mooi rood.

Maak de boomstammen bruin, geef de kabouters een grijs, geel of blauw pak aan en kleur de rest rose, behalve de baarden der kereltjes, die we natuurlijk wit maken.

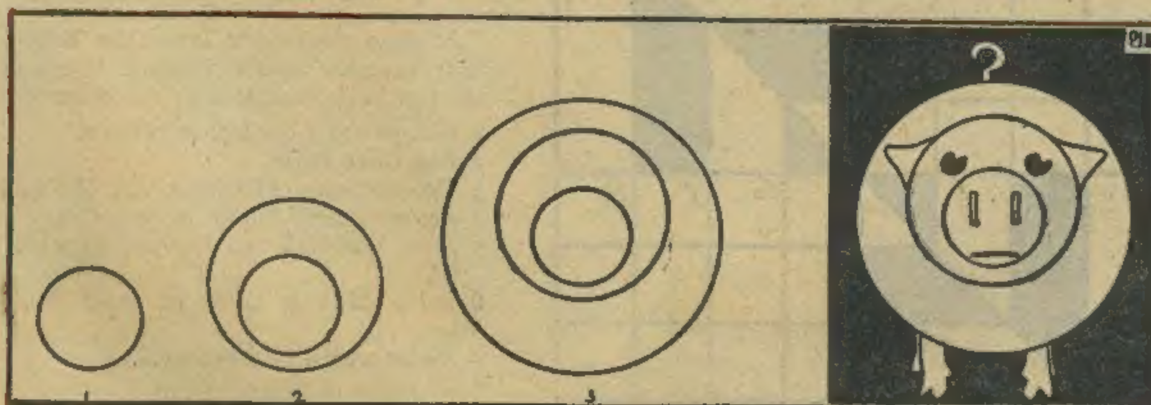
Neem geen olieverf, maar plakkaatverf. Die dekt zeer goed.

POPPENKLEREN DROGEN

Hiervoor kunnen jullie gebruik maken van een dubbele lijn, die via twee klosjes wordt gespannen. De tekening laat duidelijk zien, hoe beide lijnen kruiselings door de klosjes gaan, zodat je de afstanden tussen de twee klossen kunt regelen naar believen.

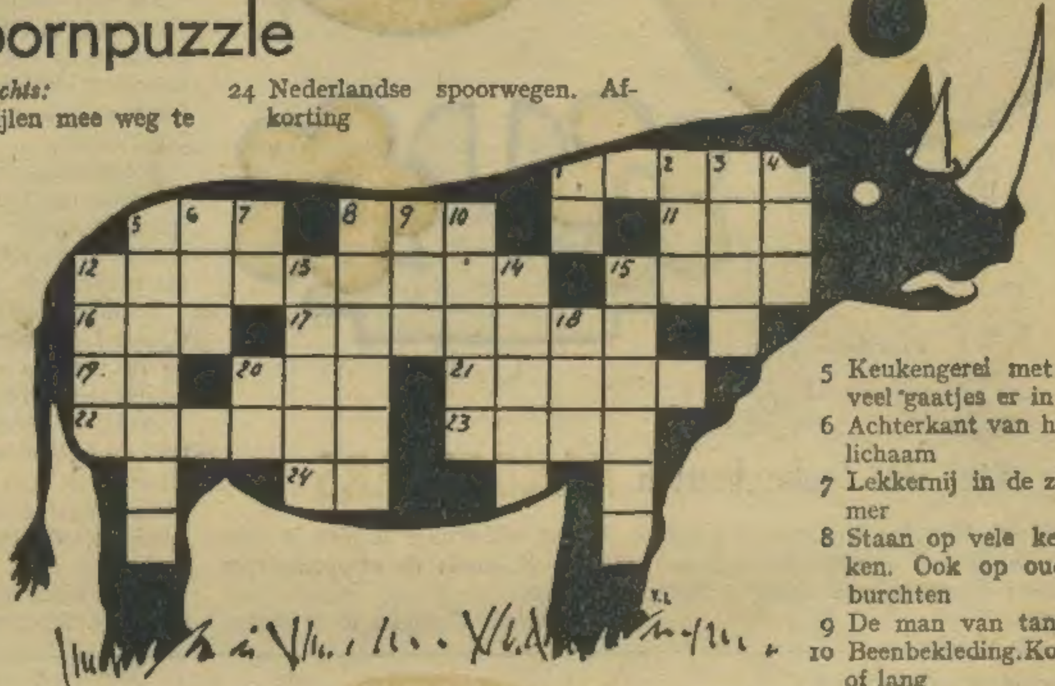
HOE TEKENEN WE EEN VARKEN?

Voor drie gulden en zestig cent heb je tegenwoordig al een varken. Geloof je 't niet? Een dubbeltje (1), een gulden (2) en een rijksdaalder (3). Een paar poten, oren en ogen en een snuit en 't varken is klaar.

WIE PUZZELT ER MEE

Neushoornpuzzle

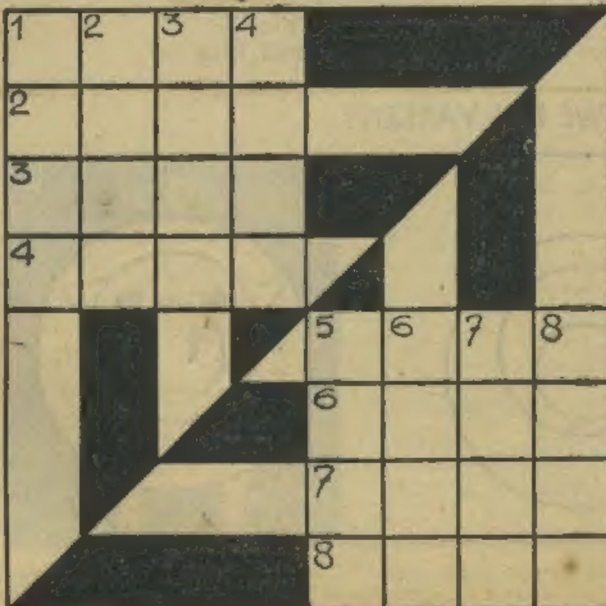

Van links naar rechts:

1 Wapens om pijlen mee weg te schieten
5 Zo ... als een vogel in de lucht
8 Vervoegde vorm van tobben
11 Bekende voetbalclub. Bestaat uit de letters: D.O.A.
12 Dier van de puzzle
15 Zich voeden
16 Toen Piet zijn arm brak had hij ... pijn
17 Is geen schande
19 Soort grote hark om het land te bewerken
20 Zweedse munteenheid. Bestaat uit de letters van roe
21 Wilde zwijnen
22 Repen. Meestal uit leer gesneden
23 Smakelijke ronde vrucht
24 Nederlandse spoorwegen. Afkorting

Van boven naar beneden:

1 Doet een schaap
2 Opening
3 Voornaam van karakter. Ook: van hoge afkomst
4 Zuster. Ook een soort vlinder van die naam
5 Keukengerei met veel gaatjes er in
6 Achterkant van het lichaam
7 Lekkernij in de zomer
8 Staan op vele kerken. Ook op oude burchten
9 De man van tante
10 Beenbekleding. Kort of lang
12 Omlaag
13 Vindt men op vele hoofden
14 Mist
15 Hij liep zó hard, dat hij de ...... was
18 Van de
20 Voorbij

Dubbel tovervierkant

In deze vierkanten komt van boven naar beneden steeds hetzelfde te staan als van links naar rechts. Vul maar in:

1 Heb je nodig om iets te betalen.
2 Een soort zwijn.
3 Meisjesnaam. Afkorting van Helena.
4 Als een paard draaft, loopt het in ....
5 Staat 's avonds aan de hemel en schittert.
6 Soms drink je koffie en soms drink je ....
7 Ander woord voor eenmaal.
8 Zo noem je wat overblijft.

DIAGONAAL-RAADSEL

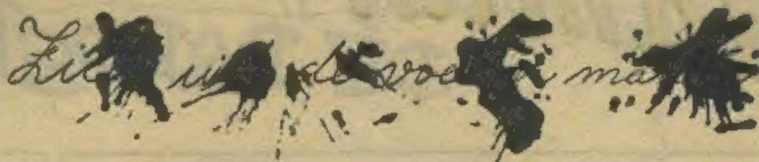
```
1  x . . . . . x
2  . x . . . x .
3  . . x . x . .
4  . . . x . . .
5  . . x . x . .
6  . x . . . x .
7  x . . . . . x
```

In dit vierkant moet je woorden invullen van de volgende betekenis:

1 Doet moeder met de was als hij droog is
2 Daar vertrekken de treinen en komen ze aan
3 Grote, meestal glazen, knikker
4 Op handen en voeten lopen
5 Iemand z'n bezittingen afnemen
6 Langwerpige vruchten met gele schil, die aan een tros groeien
7 Iemand, die iets of iemand moet bewaken

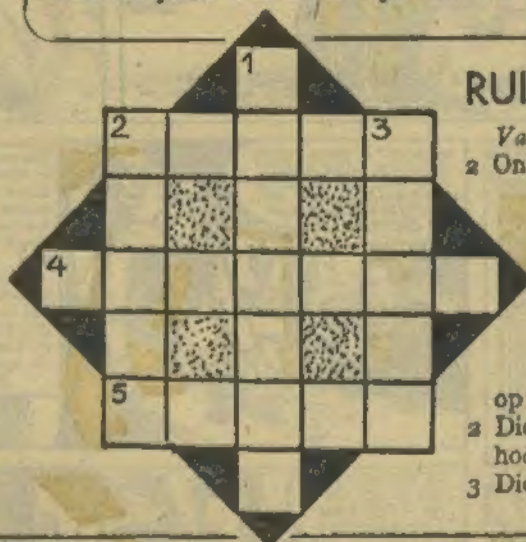
Als je de goede woorden hebt ingevuld, lees je op de kruisjes van 1 linksboven naar 7 rechtsonder de naam van een muntstuk ter waarde van vijf cent.

En van 7 linksonder naar 1 rechtsboven een zangstem tussen bas en tenor.

ONZE SPREEKWOORDENREBUS

Jantje wou een spreekwoord schrijven in zijn schrift, maar hij heeft aardig zitten kladderen. Wat voor een cijfer zou hij daarvoor krijgen? Nou, veel soeps zal 't niet worden. Maar met dat al, kunnen jullie 't bedoelde spreekwoord er nog uithalen?

RUITPUZZLE

Van links naar rechts:
2 Onbebouwd. Dat land ligt.....
4 Die moet men houden, want het zijn verplichtingen.
5 Dient om de vloer te reinigen

Van boven naar beneden:
1 Wapen, dat een soldaat op zijn geweer steekt.
2 Die balk was 50 cm lang, 20 cm hoog en 15 cm .....
3 Dient om water in te koken.

1	2	3	4
2			
3			
4			

VIERKANTPUZZLE

Van links naar rechts:
1 Kind zonder ouders
2 Lokmiddel van de visser
3 Schoenmakerswerktuig
4 Badplaats in Duitsland

Van boven naar beneden:
1, 2, 3, 4. Viermaal hetzelfde woord, dat betekent: rook.

In de in te vullen woorden *van links naar rechts* zit een kleine verrassing. Er zijn bepaalde letters van het alfabet die, in het meervoud, een woord vormen, bijvoorbeeld: de letter K. In het meervoud zegt men: K's(kaas). Maar *kaas* is óók een voedingsmiddel. Snappen jullie? Dus opletten en nadenken.

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

LEEUWENPUZZLE

```
L E E U W E N   E S P
O V E R   E I   E M
N A   K A M E R   A U
D       R   T A A L
E B       I S   R
N A             E
```

WOORDKWEEKPUZZLE

```
E N
E N G
G E N A
N A G E L
L A N G E R
E E R L A N G
V E R L A G E N
V E R L A N G E N
```

Spreekwoordenrebus

ZICH DE VINGERS BRANDEN

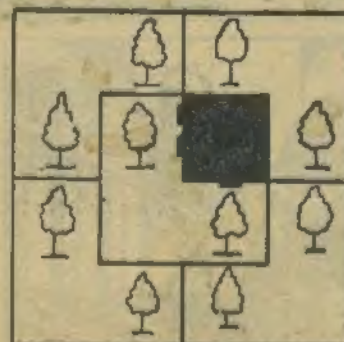
Letterlijk betekent „zich de vingers branden" met de vingers aan een brandende kachel of aan een vuur komen en daarvan pijn ondervinden. Figuurlijk wil het zeggen: zich aan iets vergrijpen, de hand uitsteken naar iets, dat van een ander is, waarvan men derhalve behoort af te blijven, en daarvoor boeten. Men brandt zich dus de vingers, wanneer men zichzelf in moeilijkheden brengt.

LETTERGREEPRAADSEL

1 Viool
2 Europa
3 Roodkapje
4 Koning
5 Ezel
6 Eekhoorn
7 Roodborstje
8 Stuiver
9 Aardbei
10 Groningen
11 Etage
12 Nachtegaal
13 Taartje

De eerste letters vormen samen het woord: VERKEERSAGENT

EEN BOOMKWESTIE

Hamid, DE DAPPERE

Sjeik Hamid, beschermer van de zwakken en vijand van de bozen, ziet, terwijl hij met zijn trouwe dienaar Pepi in de woestijn rijdt, dat een karavaan door Bedoeinen wordt aangevallen. Dezen voeren alle kamelen op een na mee, en laten bij de beroofde koopman een zak met kostbare juwelen achter.

Hamid beveelt Pepi toebereidselen te maken om de reis voort te zetten. Hij helpt de koopman de achtergelaten kameel bestijgen en verheelt niet, dat hij van die juwelengeschiedenis niets begrijpt.

Spoedig hebben Hamid, Pepi en de koopman het Arabierendorp bereikt. Zij stijgen van hun rijdieren af en begeven zich door een nauwe straat naar de winkel, die Hamid op het oog heeft.

Niemand weet in deze streken meer van juwelen af dan Ahmoed. Hij houdt ook een lijst van gestolen kostbaarheden bij. Hij is deskundig bij uitstek en zijn oordeel is onaantastbaar.

Sjeik Hamid voelt wel aan, dat hij gevaar loopt in dit ongure huis. Maar hij gaat stoutmoedig binnen; hij moet en zal het geheim van de juwelen oplossen.

De kellner fluistert even met Jules de Wolf en gaat dan langs een omweg terug naar Hamid, wie hij meedeelt, dat er boven iemand op hem zit te wachten.

De warmte maakt Pepi doezelig en hij valt in slaap. Onderwijl bestijgt sjeik Hamid de wankele trap. Hij ziet niet, dat Jules de Wolf hem volgt en evenmin weet hij, dat opzij van de deur Carlo en een andere man hem staan op te wachten.

